

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0266-245
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
ID ОП у ЄДЕБО	33497
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	«Соціальна робота. Психологія»; другий (магістерський); 23 Соціальна робота; 231 Соціальна робота
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://vspu.edu.ua/faculty/pochat/psy/doc/d2.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	23 Соціальна робота
Дата засідання	8 січня 2020 р.
№ протоколу	6
Доповідач	Корнят Віра Степанівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+> відсутні

Обґрунтування:

--

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	Освітня програма відповідає критерію проектування та визначення цілей. Зокрема, чітко сформульовані: цілі, які цілком відповідають Концепції стратегічного розвитку університету; програмні результати навчання, які відповідають освітньому і професійному Стандартам, враховують потреби та інтереси стейхолдерів-роботодавців, здобувачів вищої освіти. При формуванні цілей враховані тенденції розвитку соціальної роботи, ринку праці, галузевого та регіонального контексту міста Вінниці та Вінницької області. Проте відсутнє врахування досвіду аналогічних освітніх програм іноземних закладів вищої освіти; недостатня публічність й поінформованість	В	

		внутрішні та зовнішніх стейкхолдерів щодо результатів опитування здобувачів, роботодавців, науково-педагогічних працівників.		
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Е	Освітні компоненти програми становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності та вимоги професійного стандарту Соціальний працівник. Освітня програма є практико орієнтована та міждисциплінарна. Слабкими сторонами програми, на думку експертів, є: 1) порушення окремих складових формування індивідуальної навчальної траєкторії в частині співвідношення кількості кредитів ЄКТС обов'язкової та вибіркової компоненти ОП; 2) невідповідність процедури вільного вибору дисциплін рекомендаціям Національного Агенства щодо цієї процедури – обрання будь-якої дисципліни незалежно від спеціальності, ОП.	Е	Беручи до уваги кроки, які були зроблені закладом освіти у відповідь на зауваження експертної групи щодо удосконалення освітньої програми (внесення змін до навчального плану, освітньої програми) вважаємо доцільним залишити рівень Е відповідності якості освітньої програми за критерієм 2. 1) Зміни, які запропоновані у навчальному плані університетом, відображають наміри та прагнення працівників кафедри покращити якість підготовки фахівців за освітньою програмою, проте стосуються більш структури, а не змісту; 2) Аналіз навчальних програм, на які подаються посилення у самоаналізі, свідчить про те, що існує певна невідповідність. Так, у навчальному плані пропонується дисципліна «Методологія і методика наукових досліджень», разом з тим у самозвіті подана робоча

				<p>програма «Методологічні і теоретичні проблеми у психології» де написана спеціалізація «Психологія»;</p> <p>3) Потребують також перегляду та оновлення джерельні бази, які пропонуються для опрацювання студентами під час вивчення навчальних дисциплін. Так, у програмі курсу «Ресоціалізація та соціальна корекція» пропоновані літературні джерела стосуються виключно психокорекції та психотерапії;</p> <p>4) Викликає сумнів заявлена в освітній програмі можливість випускників займати таку посаду, як 2446.2 Професіонал в галузі соціального захисту населення. На нашу думку, вона виходить за межі предметної області спеціальності Соціальна робота, в ОП відсутні комплекс компетентностей для виконання такої діяльності (бачимо одну компетентність ФК 7 та ПРН 14), програма зосереджена більше на психологічній складовій соціальної роботи, а не соціальному захисті;</p> <p>5) Відзначаємо особливість пропонованої освітньої програми в контексті опанування соціальними працівниками психологічних</p>
--	--	--	--	---

				<p>компетенцій, яка реально відображає потребу у цьому для сучасного суспільства, проте вважаємо її переобтяженою психологічною компонентою, яка дещо звужує підготовку фахівця саме соціальної сфери;</p> <p>6) В ОПП визначено, що «Освітньо-професійна програма орієнтована на забезпечення соціальної сфери кваліфікованими фахівцями з соціальної роботи і психологічного супроводу процесу надання соціальних послуг різним категоріям населення». При цьому у навчальному плані відсутні обов'язкові предмети, що передбачають формування фахових компетенцій. Зокрема, ФК 4 –Здатність виявляти ресурси особистості та соціальної групи для розв'язання проблем з виходу із складних життєвих обставин, забезпечується лише навчальною дисципліною «Комплексне соціальне реабілітування», зміст якої зосереджено лише на реалізації однієї технології соціальної роботи – реабілітації. Також не відповідає змісту назва навчальної дисципліни</p>
--	--	--	--	--

				<p>«Інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях», яка, з аналізу робочої програми, орієнтована більше на вивчення інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі;</p> <p>7) Незрозумілим та необґрунтованим є об'єднання у блоки дисциплін вільного вибору загальної підготовки;</p> <p>8) Потребують доопрацювання робочі плани навчальних дисциплін. Зокрема, робочі програми предметів загальної підготовки розраховані на студентів різних спеціальностей без врахування особливостей кожної. Також зазначимо, що силабуси навчальних дисциплін є малоінформативними для студентів, вони потребують суттєвого змістового доповнення</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	В	<p>Наявні чіткі, зрозумілі правила вступу на навчання, які не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційній сторінці закладу. До документів ЗВО, що регулюють доступ до ОП та визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, є публічним. Існують сприятливі умови для</p>	В	

		<p>можливого переведення здобувачів з однієї ОП на іншу, процедура визнання результатів неформальної освіти.</p> <p>Рекомендовано визначити можливості для започаткування практики участі здобувачів вищої освіти, що навчаються на цій ОП, у програмах неформальної освіти та академічної мобільності</p>		
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	А	<p>Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Студентам надається повна інформація про кожну освітню компоненту: цілі, зміст, результати навчання, порядок та критерії оцінювання тощо. Ця інформація в основному представлена у робочих програмах навчальних дисциплін ОП та силабусах. Наголошено на практико-орієнтованому підході та міждисциплінарності у підготовці, залученості студентів, викладачів, роботодавців до внесення змін у форми та методи навчання та</p>	А	

		викладання. Недоліків за усіма під критеріями критерію 4 не виявлено.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A	Визначено відповідність стосовно контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання вимог академічної доброчесності. Механізм проведення та оцінювання контрольних заходів є чіткими та зрозумілими, практикується анонімне опитування здобувачів вищої освіти щодо наявності/відсутності порушень академічної доброчесності. Університет популяризує академічну доброчесність – у закладі діє спеціалізований структурний підрозділ, який опікується питанням академічної доброчесності. Недоліків, слабких сторін за критерієм не виявлено	A	
Критерій 6. Людські ресурси	B	На кафедрі наявний потужний кадровий потенціал, який забезпечує соціально-психологічні дисципліни. Практикується залучення до проведення аудиторних занять провідних фахівців соціальної роботи, представників роботодавців, які здійснюють також і консультування	B	1) На основі аналізу відомостей про самооцінювання, сторінки кафедри на офіційному сайті університету та висновків експертної групи можемо констатувати про високий рівень академічної/професійної кваліфікації у частині психологічної складової та про певну невідповідність

		<p>викладачів щодо практичного компоненту дисциплін та актуальних методів соціальної роботи.</p> <p>НПП проходили підвищення кваліфікації у широкому географічному діапазоні, який включає не лише Україну, а й зарубіжні країни. У ЗВО функціонує система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників, яка передбачає матеріальні й моральні заохочення НПП. Рекомендовано підсилити академічну та професійну кваліфікацію викладачів не лише за соціально-психологічним напрямом, але й за напрямом соціальної роботи</p>		<p>професійної кваліфікації викладачів, які задіяні до реалізації освітньої програми в напрямку соціальної роботи;</p> <p>2)Також вважаємо за доцільне наголосити на необхідності доповнення на сторінці кафедри інформації про викладачів, які задіяні до викладання на освітній програм (викладачі Саранча І.Г., Попова О.В., Лящ О.П.)</p>
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	<p>Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми є достатніми для досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Повною мірою забезпечується можливість задоволення здобувачами своїх інтересів та потреб (мистецький</p>	В	

		<p>центр, Школа волонтерства та ін.). Створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами; освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти; функціонує механізм організаційної, освітньої, консультативної, інформаційної та соціальної підтримки.</p> <p>Разом з тим наголошено, що у ЗВО формалізована процедура вирішення конфліктних ситуацій, відтак рекомендовано розробити чітку процедуру розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію, корупцію.</p>		
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	В	<p>Вивлено системи внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Так, існує міцна взаємодія гаранта ОП та НПП кафедри психології та соціальної роботи зі стейкхолдерами з метою покращення якості самої освітньої програми. Встановлено реальне залучення студентів до удосконалення освітньої програми. У закладі є новостворений Центр внутрішнього забезпечення якості освіти. Його діяльність потребує покращення в контексті</p>	В	

		всвітлення результатів оцінювання якості освіти та коментарі до них на веб-сайті ЗВО; надання методичної та організаційної підтримки кафедрам щодо удосконалення системи якості		
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	Встановлено прозорість та публічність ОП та освітнього процесу за ОП на основі наявності чітких і зрозумілих правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Більшість інформації є відкритою, знаходиться у вільному доступі на сайті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського Сайт є зрозумілим для користувача. Зовнішні та внутрішні стейкхолдери обізнані про те, де знаходиться ОП, і мають можливість звернутися до неї за необхідності. У якості недоліків зазначено, що пропозиції стейкхолдерів щодо розробки чи внесення змін до освітньої програми, варто відображати на сторінці кафедри	В	
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків GER резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

На основі звіту експертної групи та висновків GER було сформульовано рекомендації щодо подальшого удосконалення освітньої програми «Соціальна робота. Психологія» у межах спеціальності 231 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, у т. ч. пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

За критерієм 1. Проектування та цілі освітньої програми:

- при формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП урахувати досвід відповідних іноземних та вітчизняних програм
- доповнити та уточнити в освітній програмі інформацію про формування унікальності програми

За критерієм 2. Структура та зміст освітньої програми:

- звернути увагу на необхідність оновлення та доповнення літературної джерельної бази при вивченні навчальних дисциплін сучасними вітчизняними та закордонними навчальним посібниками, підручниками, нормативними документами, що регулюють надання соціальних послуг
- розглянути можливість внесення змін у перелік посад, які можуть займати випускники освітньої програми
- переглянути зміст комплексного екзамену як однієї з форм атестації здобувачів
- посилити професійно-орієнтовану складову програми дисциплінами з соціальної роботи
- доопрацювати змістове наповнення робочих планів та силабусів навчальних дисциплін

За критерієм 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

- визначити можливості для започаткування практики участі здобувачів вищої освіти, у програмах неформальної освіти та академічної мобільності

За критерієм 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

- розширити публічну інформацію на офіційному сайті університету, що стосуються результатів опитування стейкхолдерів (здобувачів і роботодавців) щодо покращення функціонування ОП
- доповнити сторінку кафедри інформацією про програму, зокрема предмети, що вивчаються, освітньо-наукову та проектну діяльність студентів і викладачів програми

За критерієм 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

- популяризувати систему дотримання академічної доброчесності як серед

викладачів, так і серед здобувачів вищої освіти навчального закладу

За критерієм 6. Людські ресурси:

- підсилити академічну та професійну кваліфікацію викладачів не лише за соціально-психологічним напрямом, але й за напрямом соціальної роботи
- на сторінці кафедри доповнити інформацію про викладачів, які задіяні до викладання на освітній програм (викладачі Саранча І.Г., Попова О.В., Лящ О.П.)

За критерієм 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

- розробити політику та чітку процедуру розгляду та вирішення конфліктних ситуацій (повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію, корупцію тощо) та зробити її доступною для усіх учасників освітнього процесу

За критерієм 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

- залучати до процесу розробки (а не тільки оновлення) ОП здобувачів вищої освіти та роботодавців

За критерієм 9. Прозорість та публічність:

- відображати на сторінці кафедри пропозиції стейкхолдерів щодо розробки чи внесення змін до освітньої програми
- наповнити сторінку кафедри *активною (клікабельною)* інформацією про викладачів (їх наукові публікації, інформацією про стажування, навчання тощо)

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

◇ акредитацію ОП

<+> умовну (відкладену) акредитацію ОП

◇ про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◇ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Олена САВЧУК